

om man skal lægge Skatten enten paa Bygningen eller Grunden efter Belliggenheden, men jeg skal kun bemærke, at man ikke kan lægge Skatten paa Bygningen uden tillige at lægge den paa Grunden, idet jeg idetmindste ikke kan forestille mig Andet, end at Grunden bliver subsidiært ansvarlig for Alt, hvad Bygningen skal svare i Skat; jeg kan ikke see Andet, end dersom en Bygning forsvandt, og derved altsaa ogsaa forsvandt som Skatteobjekt, at da den Eier, som havde Grunden, men hvis Bygning var borte, maatte bære den Skat paa Grunden, som han var skyldig paa Bygning og Grund, idetmindste den, han forud skyldte.

Da Tiden er saa langt fremrykket, vilde det være ubilligt af mig at benytte den Længere; jeg har henledet Opmærksomheden paa de vigtigste Gjenstande og beder endnu engang de Herrer at lægge væsentlig Mærke til den store Forskjel, der er imellem Skattegjenstanden og Skatteevnen. En Bygning kan være stor, den kan være smuk, den kan være høit asfureret; og paa den Maade, som Bygning alene betragtet, være en god Skattegjenstand, uden at have nogen som helst Skatteevne, og for at tage et storartet Exempel herpaa, behøver jeg kun at nævne Marmor Kirken; den har ikke den mindste Skatteevne, eftersom den efter al Sandsynlighed vil koste mange Penge at rive ned. Det er ikke Skattegjenstanden, vi skulle søge, men det er Skatteevnen igjennem Gjenstanden.

Indenrigsministeren: Den ærede sidste Taler har gjort en Bemærkning, som jeg ikke troer hænger ganske sammen med hans øvrige Ytringer, men som jeg dog finder Anledning til at fastholde. Han henviste nemlig til den Analogi, der er imellem det foreliggende Lovudkast og den Maade, hvorpaa Staten beskatter faste Eiendomme; han har derved aldeles udtalt min Tanke; de to Skattegjenstande, som Staten beskatter, og som med Hensyn til faste Eiendomme ere reelle Skatter, er Grunden og Bygningerne. Jeg har ganske vist ikke tænkt over denne Lov uden tillige at have tænkt mig vort Skattesystem som et sammenhængende Hele, og derfor har det været min Mening, at vi ogsaa i det foreliggende Forhold skulle tage Grunden og Bygningerne som Skatte-

gjenstande. Nu siger jeg, at hvad man end kan indvende med Hensyn til Anordningen, og endnu mere med Hensyn til Udførelsen, saa have vi et hyppeligt System for Beskatningen af Grunden i Hartkornet, der omfatter det hele Land, inklusive Kjøbstadsjorderne, efter eensartede, simple og klare Regler, der staae fast og med alle deres Feil ere høist populære. Enhver vil have erfaret, at saasnart man gaar udenfor Beskatningen efter Hartkornet, møder man Vanskeligheder fra alle Sider, hvorimod en Beskatning efter Hartkornet er næsten, som det stod i Mose-Vog, det er Noget, som Enhver akcepterer. Det er altsaa, synes mig, naturligt, at den Tanke har paatrængt sig mig: Lad os tage de gamle Kjøbstadsgrunde, der ere de eneste smaa Daser, der staae tilbage, som ikke ere inde under denne eensartede Beskatning, og som ganske vist, saaledes som den ærede sidste Taler bemærkede — hvis det var henvendt til mig, var det med fuldkommen Uret, da jeg ved mange andre Veiligheder netop har udtalt den samme Anskuelse — favne al mulig Berettigelse til at have en saadan exceptionel Stilling, og anvende paa dem de samme Principer; men for nu ikke at gjøre Arbejdet altfor byrdefuldt, har jeg vel opstillet de samme Grundsatninger, men jeg har med Hensyn til Udførelsen foreslaaet simple og praktiske Regler, ved nemlig at sige, at den Grund, der bærer Bygningen, tilligemed den til Bygningen hørende Gaardsplads sættes til Taxten 24; jeg vilde naturligviis ikke være falden paa Taxten 24, dersom det ikke var den Taxt, der danner Grundlaget for Skyldsaetningen. At jeg har foreslaaet, at Havepladserne skulle behandles paa samme Maade som den Grund, hvorpaa Bygningen staaer, er en Inkonsekvents, som vil være falden Enhver i Dinene, men det er sleet af reent praktiske Hensyn; de Have, hvorom her er Tale, ere saa smaa, at jeg troer, at man kan lade den Inkonsekvents gaae. Skulde man imidlertid ønske denne Bestemmelse ud af Loven, skal jeg for mit Vedkommende ikke modsætte mig det; men den er, som sagt, taget for at gjøre den hele Forretning simpel og klar og fordi, vel at mærke, den Beskatning, der vil falde paa Grundtaxten, maaskee en Halvdeel, en Sjettedeel, maaskee en Tyvendedeel — thi